

Kurzus címe: Szabadon választható szeminárium I-II.

Kurzus kódja: BTALA0106BA, BTALA0115BA

Oktató: Mikáczó Alexandra

Órarendi információ: hétfő 10-12, 232/e

A kurzus célja: A kurzus központi témája a mimézis problémája. A félév első felében a cél a hallgatókkal megismertetni az utánzás fogalmát és annak változását, megítélését a különböző korokban. Ezt követően Kant zseni-fogalmának vizsgálatából kiindulva jutunk el a modernitásig, ahol is az utánzás – amit mindaddig számos korszakban a művészet és a művészek elsődleges feladatának tekintettek – perifériára szorul. A félév második felében a változás felismerésén túl a cél az olyan, a modernitás szempontjából kardinális fontosságú kérdésekre való rávilágítás, mint a művészet tulajdonképpeni feladata és a műalkotás fogalma.

A kurzus témái:

1. Bevezetés, a kurzus tematikájának és a számonkérés módjának megbeszélése
2. Platón gondolatai az utánzásról
3. A mimézis fogalma a középkorban és a reneszánszban
4. Winckelmann és a görög művészet, a klasszicista művészetfelfogás
5. Kant zseni-fogalma
6. Út a modernitás felé – Kant és a romantikus művészetfelfogás
7. A „beleérzés” és az „absztrakció” elmélete
8. Heidegger – *A műalkotás eredete*
9. Különbség műalkotás és használati tárgy között
10. A művészet(történet) végéről szóló elméletek 1.
11. A művészet(történet) végéről szóló elméletek 2.
12. Összefoglalás

A kurzus teljesítésének feltételei: a kötelező irodalom óráról órára történő elolvasása és a félév során egy referátum megtartása szabadon választott szakirodalomból.

A számonkérés módja: egy a kurzus tematikájához kapcsolódó beadandó megírása, 3-4 oldal terjedelemben.

Kötelező irodalom:

1. Platón: *Az állam – Tizedik könyv*; elérhető online:

<https://mek.oszk.hu/03600/03629/03629.htm#162>

2. Leonardo da Vinci: *A művészetek összehasonlítása és A festészet szabályai*. In.: *Leonardo da Vinci válogatott írásai*, elérhető online: <http://mek.niif.hu/04900/04996/html/index.htm>
3. Winckelmann: *Gondolatok a görög műalkotások utánzásáról a festészetben és a szobrászatban*. In. Johann Joachim Winckelmann – *Művészeti írások*. Budapest: Helikon, 1978. 5-58.p. vagy Budapest: Helikon, 2005. 5-48.p.
4. Immanuel Kant: *Az ítélőerő kritikája*, azon belül: *A tiszta esztétikai ítéletek dedukciója*, különösen *A művészetről általában* című résztől az első szakasz végéig. Elérhető: Kant, Immanuel: *Az ítélőerő kritikája*. Papp Zoltán ford. Budapest: Osiris, 2003. 218-253.p. vagy online: <https://docplayer.hu/42229581-Az-italoero-kritikaja-kant-immanuel.html> 83-98.p.
5. Worringer, Wilhelm: *Absztrakció és beleézés*. Kocziszky Éva ford. Budapest: Gondolat, 1989. 13-29.p.
6. Heidegger, Martin: *A műalkotás eredete*, azon belül: *A dolog és a mű* című rész. In.: Heidegger, Martin: *Rejtektutak*. Bacsó Béla ford. Pongrácz Tibor szerk. Osiris Kiadó, Budapest. 2006. 12-29.p. Elérhető online: <https://docplayer.hu/42573079-M-a-r-t-in-h-e-id-e-g-g-e-r-rejtektutak.html>
7. Danto, Arthur C.: *Esztétika és műalkotás*. In. Danto, Arthur C.: *A közhely színeváltozása - Művészetfilozófia*. Sajó Sándor ford. Enciklopédia Kiadó, Budapest, 2003. 93-114.p.
8. Danto, Arthur C.: *Történetek a művészet végéről*. In. Pernecky Géza (szerk.): *A művészet vége?* Európai füzetek, 1., 1999. Elérhető online: <http://mek.oszk.hu/01600/01654/>
9. Belting, Hans: *A művészettörténet vége – Az első kiadás újragondolt változata – tíz év után*, azon belül *A művészettörténet vége és korunk kultúrája* című rész. Budapest: Atlantis Könyvkiadó, 2006. 23-42.p.

Ajánlott irodalom:

Tatarkiewicz, Wladyslaw: *Az esztétika alapfogalmai*. Az óra szempontjából különösen a *Mimézis: A művészet valósághoz való viszonyának története* és a *Mimézis: A művészet természetéhez és valósághoz való viszonyának története* című részek. Budapest: Kossuth Kiadó, 2014. Elérhető online: <https://docplayer.hu/25517383-Az-esztetika-alapfogalmai.html> 130-151.p.

Zoltai Dénes: *Az esztétika rövid története*. Budapest: Helikon, 2001.

A kurzus tematikája a félév folyamán változhat. Az oktató az utolsó órán megbeszéli a hallgatókkal a kurzus teljesítését a félévi munka tükrében.